

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Ceban Ruslan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Ceban Ruslan x, născut la x, originar din r-nul x, satul xși domiciliat în x.

Termenul de judecare:

prima instanță: 27.10.2017 – 24.05.2018

instanța de apel: 27.06.2018 – 09.10.2018

instanța de recurs ordinar: 10.10.2019 – 25.03.2020

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 24 mai 2018, Ceban Ruslan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) și art. 165 alin.(1) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă:

- în baza art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul plasării în câmpul muncii peste hotare pe un termen de 3 ani;

- în baza art. 165 alin.(1) lit. b) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul plasării în câmpul muncii peste hotare pe un termen de 3 ani;

În conformitate cu art. 84 alin. (1), (2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilit lui Ceban Ruslan pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita

activități în domeniul plasării în câmpul muncii peste hotare pe un termen de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către Țurcan Valeriu împotriva lui Ceban Ruslan a fost admisă integral.

A fost încasat de la Ceban Ruslan în beneficiul lui Țurcan Valeriu suma de 155 000 ruble rusești cu titlu de prejudiciu material, convertită în lei moldovenești la momentul executării hotărârii.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Ceban Ruslan în perioada de timp martie-septembrie 2013, aflându-se în satul Calfa, r-nul Anenii Noi și pe teritoriul Federației Ruse, urmărind scopul exploatarei prin muncă forțată a mai multor cetățeni a-i Republicii Moldova, prin înșelăciune, sub pretextul angajării la un loc bine plătit în domeniul construcțiilor în or. Moscova, Federația Rusă, cu un salariu în mărime de 1000-1300 ruble rusești pe zi, folosindu-se, de situația precară de vulnerabilitatea a victimelor, manifestată din punct de vedere a supraviețuirii sociale a victimelor, personal și prin intermediul diferitor persoane i-a recrutat pe Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim și Macovei Svetlana.

Ulterior, tot el în perioada indicată de timp, obținând prin înșelăciune consimțământul lui Neteda Aurel, Buga Artur și Macovei Svetlana și altor victime, de a fi angajați în câmpul muncii în domeniul construcțiilor cu un salariu bine plătit, atât personal în cadrul unor discuții telefonice, cât și prin intermediul diferitor persoane le-a solicitat acestora să se prezinte la Spitalul Clinic de Psihiatrie nr. 1, amplasat în Federația Rusă, or. Moscova, str. x, unde urmau a efectua diferite lucrări.

Ajungând la locul de destinație, la Spitalul Clinic de Psihiatrie nr. 1 „N. A. Alexeev”, amplasat în Federația Rusă, or. Moscova, str. x, Ceban Ruslan, acționând întru realizarea intențiilor sale infracționale, împreună și de comun acord cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, a adăpostit în același spital și i-a asigurat pe Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim, Macovei Svetlana, că vor fi bine remunerați pentru lucrările de construcție efectuate.

În continuare, Ceban Ruslan, acționând întru atingerea scopului infracțional abuzând de poziția victimelor Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim, Macovei Svetlana și altor persoane, manifestată prin aflarea pe teritoriul altui stat fără surse financiare și mijloace necesare pentru existență, prin înșelăciune, manifestată prin promisiunea achitării salariilor pentru lucrările efectuate, fără a respecta prevederile legale de angajare a persoanelor în câmpul muncii, i-a supus pe ultimii exploatarii

prin muncă forțată, solicitându-le de a efectua diferite lucrări de reparație în interiorul Spitalului Clinic de Psihiatrie aflat în construcție, cât și la alte obiecte, fără a-i remunera pentru munca prestată conform înțelegerilor prealabile.

În continuare, tot el, în perioada de timp mai 2014 - ianuarie 2015, aflându-se în pe teritoriul Federației Ruse, urmărind scopul exploatării prin muncă forțată a lui Țurcan Valeriu, prin înșelăciune, sub pretextul efectuării unor lucrări în domeniul construcțiilor în or. Moscova, Federația Rusă, cu un salariu bine plătit, folosindu-se de situația precară, de vulnerabilitate a victimei, manifestată din punct de vedere a supraviețuirii sociale, personal l-a recrutat pe Țurcan Valeriu.

În continuare Ceban Ruslan, obținând prin înșelăciune consimțământul lui Țurcan Valeriu, de a fi angajat în câmpul muncii în domeniul construcțiilor cu un salariu bine plătit, atât personal în cadrul unor discuții telefonice, i-a solicitat acestuia să se prezinte în Federația Rusă, or. Moscova, unde urma a efectua lucrări de construcție, Ceban Ruslan, acționând întru realizarea intențiilor sale infracționale, l-a asigurat pe Țurcan Valeriu, că va fi remunerat pentru lucrările de construcție efectuate cu suma de 40000 ruble rusești. Astfel, abuzând de poziția victimei, manifestată prin aflarea pe teritoriul altui stat fără surse financiare și mijloace necesare pentru existență, prin înșelăciune, manifestată prin promisiunea achitării salariilor pentru lucrările efectuate, și fără a respecta prevederile legale de angajare a persoanelor în câmpul muncii, la supus pe ultimul exploatării prin muncă forțată, solicitându-i de a efectua lucrări de reparație la diferite obiecte în construcție, fără a-l remunera pentru munca prestată conform înțelegerilor prealabile.

3. Nefiind de acord cu sentința inculpatului Ceban Ruslan a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță privind achitarea acestuia.

3.1 În argumentarea apelului declarat, inculpatul Ceban Ruslan a invocat următoarele:

- sentința de condamnare o consideră neîntemeiată;
- nu a recrutat părțile vătămate, ci dimpotrivă părțile vătămate l-au rugat să le asigure un loc de muncă în Rusia, deoarece ei nu aveau un loc de muncă în Republica Moldova și nu-și puteau întreține familia. Aceștia au venit din proprie inițiativă;
- nu a adăpostit părțile vătămate și nu le-a primit, în toată această perioadă a locuit împreună cu ei în încăperile, care au fost puse la

dispoziție de către proprietarul șantierului de construcție, cetățean al Federației Ruse;

- părțile vătămate nu au fost amenințate cu violența fizică sau psihică, nu le-a confiscat documentele de identitate, nu le-a interzis părăsirea locului de muncă. Părțile vătămate erau persoane libere și se puteau deplasa după bunul lor plac. Părțile vătămate nu munceau pentru el, muncea de rând cu părțile vătămate. Plata pentru munca efectuată și pentru întreținerea muncitorilor o achita administratorul întreprinderii cu prenumele „Valeriu”, care transmitea suma de bani a câte o mie de ruble rusești pe săptămână, recunoaște că el uneori transmitea banii părților vătămate deoarece se cunoșteau cu „Valeriu”, fiind lucrător la el e mai mult timp;

- plângerile au fost depuse de către Țurcan Valeriu, Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim și Macovei Svetlana doar din motivul că nu au primit toți banii pe care urmau să îi primească de la „Valeriu” și nicidecum din alte considerente;

- faptul că nu au primit banii a fost relatat de către el atât la urmărirea penală cât și la judecată, el personal nu a primit o parte din bani de la „Valeriu”, ultimul a decedat, și nu cunoștea alte persoane care activau cu el împreună;

- consideră că în situația sa nu sunt întrunite elementele obligatorii ale traficului de ființe umane, și el nu a comis faptele imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, apelul inculpatului Ceban Ruslan, a fost respins, ca nefondat și menținută sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 24 mai 2018, fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului Ceban Ruslan care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului Ceban Ruslan în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, conform semnelor calificative - *recrutarea, transportarea și adăpostirea persoanei cu consimțământul acesteia, în scopul de exploatare comercială prin muncă, săvârșită prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate, asupra a*

mai multor persoane, de două și mai multe persoane; precum și prevăzute de art. 165 alin. (1) lit. b) Cod penal - recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane cu consimțământul acesteia, în scopul de exploatare prin muncă, săvârșită prin înșelăciune.

Verificând argumentele invocate în apelul depus, instanța de apel a ajuns la concluzia, că acestea sunt nefondate, fiind combătute de probele anexate și circumstanțele stabilite în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță și verificate în cadrul procedurii de examinare a apelului.

Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate a conchis că, solicitarea inculpatului privind achitarea acestuia este neîntemeiată, deoarece prima instanță corect a constatat dovedită pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) și art. 165 alin. (1) lit. b) Cod penal, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente prin care se atestă vinovăția lui Ceban Ruslan în săvârșirea infracțiunilor incriminate. Prima instanță întemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatului, considerând a fi neveridice și date cu scopul evitării răspunderii penale, acestea se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate în instanța de fond, care combat în întregime versiunea inculpatului, și anume declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați.

Instanța de apel a menționat că, argumentele apelantului cu privire la aprecierea probelor administrate în mod eronat, soluția de condamnare fiind bazată doar pe presupuneri și declarațiile victimelor, nu pot fi reținute ca întemeiate de către instanța de apel și nu prezintă temei de casare a sentinței atacate, or aceste argumente nu-și găsesc confirmare în materialele cauzei penale, precum și, în conținutul sentinței care conține totalitatea declarațiilor părților vătămate, martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești, precum și motivarea aprecierii acestora, instanța de fond apreciind aceste probe după intima convingere și în conformitate cu prevederile art. 101 Cod penal.

Subsidiar, instanța de apel a menționat că, sunt neîntemeiate argumentele apelantului cu privire la faptul că la caz nu sunt întrunite elementele infracțiunii de trafic de ființe umane. Prima instanță a descris amănunțit elementele infracțiunilor incriminate inculpatului, concluzie cu care a fost preluată de instanța de apel ca întemeiată. Traficul de ființe umane este o infracțiune formală și se consideră consumată o dată cu comiterea cel puțin a unei din acțiunile ce identifică latura obiectivă. Latura subiectivă a infracțiunii de trafic de ființe umane se caracterizează în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. Prin recrutarea

victimei se înțelege racolarea, selectarea persoanelor traficate în vederea deplasării către punctul destinat. Recrutare în sensul traficului de ființe umane presupune atragerea persoanelor prin selecționare într-o anumită activitate determinate în scop de exploatare. La recrutare nu au importanță împrejurările în care a avut loc recrutarea, prin promiterea locurilor de muncă, promiterea unor remunerații avantajoase etc. La fel, recrutarea poate fi realizată prin publicarea anunțurilor, mesaje electronice sau telefonice, prin intermediul altor persoane, etc.

În speță, instanța de apel a constatat că, inculpatul Ceban Ruslan, personal, prin telefon și prin intermediul diferitor persoane, i-a recrutat pe Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim și Macovei Svetlana, susținând că are de lucru pentru aceștia în Federația Rusă și le va achita un salariu avantajos în mărime de 1000-1300 ruble pe zi. La fel, inculpatul Ceban Ruslan a acționat și cu partea vătămată Țurcan Valeriu, spunându-i că are de lucru în Moscova, instrumente de lucru și va fi bine remunerat. Toate acestea fiind stabilite din aprecierea declarațiilor părților vătămate Macovei Svetlana, Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim precum și a martorului Ceban Iurie.

Instanța de apel a notat că, prin transportare se înțelege deplasarea unei persoane dintr-un loc în altul în perimetrul unui stat sau peste frontieră, folosind diferite mijloace de transport ori pe jos.

În speță, instanța de apel reținut din declarațiile părților vătămate că prima instanță corect a constatat că inculpatul Ceban Ruslan a organizat transportarea acestora în Federația Rusă, iar unele părți vătămate nici nu au achitat pentru costul drumului până la locul de destinație. (*pct. 6, 7 din decizia recurată*).

Instanța de apel a notat că, prin adăpostirea victimei se înțelege punerea, ținerea acesteia la adăpost prin instalarea temporară a victimei într-o locuință sau într-un alt amplasament având aceeași destinație.

Contrar argumentelor apelantului care a indicat că nu a adăpostit părțile vătămate, nu le-a primit și toată această perioadă a locuit cu ei în încăperile, care au fost puse la dispoziție de către proprietarul șantierului de construcție, cetățean al Federației Ruse, instanța de apel a reținut că, din declarațiile părților vătămate rezultă cu certitudine că ultimii au fost cazați pe teritoriul Spitalului Clinic de Psihiatrie nr. amplasat în Federația Rusă, or. Moscova, str. Zagorodnoie șose, 2, cât și la alte obiecte, unde urmau a efectua diferite lucrări de reparație. S-a stabilit părțile vătămate că, au fost adăpostite de Ceban Ruslan exact în locul în care urmau să efectueze lucrările de reparație, inițial la Spitalului Clinic de Psihiatrie nr. 1 amplasat

în Federația Rusă, or. Moscova, str. Zagorodnoie șose 2, ulterior la alte obiecte de lucru (raionul Mîtișevo, Dubrovca, Piragova), or unde lucrau, acolo și locuiau.

Acțiunea adiacentă din cadrul infracțiunii prevăzute de art. 165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal și art. 165 alin. (1) lit. b) Cod penal, ce au fost săvârșite de către inculpatul Ceban Ruslan și-a găsit exprimare prin modalitatea înșelăciunii părților vătămate și abuzului de poziția lor de vulnerabilitate. Prin înșelăciune, se înțelege prezentarea vădit falsă a realității, aducerea în eroare a victimei, fie trecerea sub tăcere a realității care constă în ascunderea de victimă a faptelor și circumstanțelor care comportă semnificație în împrejurările concrete respective. În cazul în care făptuitorul, în scopul realizării traficului de ființe umane transmite cu bună-știință victimei informații false se subînțelege că este vorba de înșelăciune de tip activ, iar în cazul în care făptuitorul, în același scop, special nu-i comunică victimei informațiile pe care era obligat să le comunice, se subînțelege o acțiune de înșelăciune de tip pasiv. De regulă, în ipoteza traficului de ființe umane, înșelăciunea se referă la promisiuni, victima fiind indusă în eroare că va presta o muncă decentă și bine plătită.

În speță, instanța de apel a constatat din conținutul declarațiilor părților vătămate că, inculpatul Ceban Ruslan a promis părților vătămate un salariu în jur de 1000-1300 ruble pe zi. Astfel, părții vătămate Macovei Svetlana, Ceban Ruslan i-a promis un salariu de 1300 ruble pe zi, lui Buga Artur, i-a promis 100 ruble pentru un metru pătrat de tencuială, lui Pintelei Maxim i-a promis 1100 ruble pe zi, iar părții vătămate Țurcan Valeriu, inculpatul i-a promis un salariu de 165 000 ruble pentru electricitate. Însă de fapt, după efectuarea lucrărilor de reparație, cât și de construcție de către părțile vătămate, inculpatul Ceban Ruslan le-a achitat parțial pentru munca prestată. Faptul datoriei se confirmă și prin recipisa eliberată de către acesta părții vătămate Țurcan Valeriu (vol. I, f.d. 256).

Prin poziție de vulnerabilitate, se înțelege starea specială în care se află persoana, astfel încât aceasta este dispusă să se supună abuzului sau exploatării, în special din cauza situației precare din punctul de vedere al supraviețuirii sociale, situației precare și ilegale de intrare sau de ședere în țara de tranzit sau de destinație.

La caz, de către instanța de apel s-a constatat nu doar poziția de vulnerabilitate a părților vătămate, or aceștia din cauza situației lor materiale precare, doreau să obțină prin muncă în domeniul construcției un anumit câștig, ci și faptul că, inculpatul Ceban Ruslan cunoștea despre poziția lor materială și a profitat de vulnerabilitatea părților vătămate.

Abuz de poziția de vulnerabilitate a părților vătămate s-a manifestat evident din partea inculpatului Ceban Ruslan asupra părților vătămate în momentul aflării șederii lor în statul străin Federația Rusă, lucrând la obiectele de lucru neoficial, primeau doar parțial salariul convenit cu Ceban Ruslan, iar ultimul cunoștea despre faptul că, termenul legal de ședere al părților vătămate în Federația Rusă este de doar 3 luni și ultimii vor fi obligați să părăsească acest teritoriu până la expirarea termenului în cauză, iar părților vătămate le promitea că cu datoriile se va achita deja în Republica Moldova, fapt ce nu a fost îndeplinit. Exploatarea prin muncă înseamnă ați însuși o anumită cantitate de muncă străină, de a acapara o parte din roadele muncii altei persoane.

La caz, instanța de apel a reținut că, inculpatul Ceban Ruslan nu doar a înșelat și a abuzat de poziția de vulnerabilitate a părților vătămate, ci și a avut scopul exploatării lor prin muncă, fiindcă nu l-i s-a achitat cele promise, deși ținea sub control volumul și calitatea lucrului efectuat, organiza munca muncitorilor (părților vătămate) fiindcă le spunea unde și ce lucrări aceștia trebuie să execute pentru a le achita conform înțelegerii, ca în final să le spună că nu are bani cu ce să le plătească sau le afirma înșelător că le va achita acasă în Republica Moldova, iar celor care deja se aflau în Republica Moldova, prin telefon le comunica vădit fals că, banii pe obiectul de lucru la care părțile vătămate au lucrat, încă nu i-a recepționat, însușind astfel o mare parte din contravaloarea muncii părților vătămate.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele din apelul inculpatului precum că, părțile vătămate nu munceau pentru el, acesta muncea de rând cu părțile vătămate, plata pentru munca efectuată și pentru întreținerea muncitorilor o achita administratorii întreprinderii pe nume „Valeriu”, care transmitea suma de bani lucrătorilor, întrucât nimeni dintre părțile vătămate sau martori care au fost audiați în ședință de judecată nu au confirmat declarațiile inculpatului Ceban Ruslan precum la lucru pe părțile vătămate le-a angajat o persoană pe nume Valeriu din or. Lvov și tot el le-ar fi achitat salariul, le-a organizat și achitat transportul celor care nu aveau bani de bilet și mijloc de transport, cazarea, ș.a. prin intermediul său.

Instanța de apel a reiterat că nu există careva temei de a respinge sau a aprecia critic declarațiile părților vătămate, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe care ar infirma cele relatate de către părțile vătămate.

Instanța de apel a menționat că declarațiile părților vătămate oferite în instanța de fond sunt consecvente, corespund cu declarațiile date în cadrul urmăririi penale, coroborează între ele și cu celelalte probe materiale

prezentate și verificate în cadrul cercetării judecătorești. Părțile vătămate au fost prevenite de răspunderea penală pentru darea declarațiilor intenționat false, și prin urmare, nu există temei de a aprecia critic aceste declarații oferite sub jurământ și care corespund adevărului.

Au fost respinse și argumentul apelantului potrivit căruia, plângerile au fost depuse de către Țurcan Valeriu, Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim și Macovei Svetlana doar din motivul că nu au primit toți banii pe care urmau să îi primească de la „Valeriu”, și nicidecum din alte considerente, potrivit proceselor-verbale de consemnare a plângerilor părților vătămate Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim și Macovei Svetlana, aceștia solicită organele de drept să i-a măsuri anume cu cet. Ceban Ruslan (f.d. 75-78, vol. I).

Instanța de apel a apreciat că, prima instanță în mod întemeiat a apreciat declarațiile martorilor Petrenco Valentin și Rogu Sergiu, drept neconcludente și inutile pentru soluționarea cauzei penale, întrucât aceștia au făcut declarații generale, contradictorii și incerte.

Instanța de apel a considerat că soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului Ceban Ruslan. or aplicarea unei pedepse penale sub formă de închisoare cu executare ar duce la conștientizarea de către inculpat a celor comise, cu atragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul său și siguranța libertății, cinstei și demnității persoanei, totodată, verificând ansamblul de probe ce au fost administrate în conformitate cu prevederile de procedură penală, nu a depistat careva încălcări de procedură, sau încălcări a drepturilor și intereselor inculpatului.

Instanța de apel a considerat că prima instanță justificat a admis integral acțiunea civilă înaintată de către Țurcan Valeriu împotriva lui Ceban Ruslan cu privire la repararea prejudiciului material cauzat și încasarea de la Ceban Ruslan în beneficiul lui Țurcan Valeriu suma de 155 000 ruble rusești cu titlu de prejudiciu material, convertită în lei moldovenești la momentul executării hotărârii.

5. Decizia instanței de apel din *09 octombrie 2018*, pronunțată integral la *06 noiembrie 2019*, a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Ceban Ruslan, la data de 29 aprilie 2019, prin care invocând ca temei pentru recurs ordinar prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, a solicitat repunerea în termen a recursului declarat, casarea sentinței Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 24 mai 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie

2018 și dispunerea achitării lui Ceban Ruslan întrucât fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

5.1 În motivarea cererii de recurs ordinar, inculpatul Ceban Ruslan a menționat că:

- instanțele de judecată neîntemeiat au stabilit că recrutarea și adăpostirea părților vătămate a avut loc prin înțelepciune. Semnul de recrutare și adăpostire prin înșelăciune în sensul pct. 5.7 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.9 din 22.12.2008, constă în inducerea în eroare și păgubirea persoanelor prin prezentarea drept adevărate a unor fapte mincinoase sau inversate în scopul de a obține pentru sine sau pentru altcineva realizarea traficului de persoane. Înșelăciunea ca metodă de săvârșire a infracțiunii se poate manifesta atât prin acțiuni active, care constau în comunicarea informațiilor false despre anumite circumstanțe sau fapte, cât și prin inacțiuni care rezidă în ascunderea, tănuirea circumstanțelor sau faptelor reale (de exemplu, false promisiuni pentru un loc de muncă legal, tănuirea condițiilor adevărate în care victima va fi forțată să muncească etc);

- din materialele dosarului penal, nu rezultă că părțile vătămate au fost recrutate și adăpostite prin înșelăciune pentru a fi realizat traficul de persoane. Este stabilit, Ceban Ruslan lucra neoficial în calitate de constructor la șantier în Moscova, în perioada anului 2013 fie la propunerea lui Ceban Ruslan, fie la insistența unor persoane care locuiau în satul Calfa, r-nul Anenii Noi și care doreau un loc de muncă, au luat legătura cu Ceban Ruslan în scop de a fi ajutați să se angajeze în câmpul muncii la construcții la Moscova. Părțile vătămate, Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim, Macovei Svetlana au ajuns la Moscova și au fost cazați pe adresa or. Moscova, str. Zagorodnoie șose 2, la Spitalul Clinic de Psihiatrie nr. 1 „N. A. Alexeev”. Pe această adresă părțile vătămate de rând cu Ceban Ruslan au fost cazați și angajați neoficial în câmpul muncii, unde împreună urmau să execute diferite lucrări la șantierul dat în perioada martie-septembrie 2013. Astfel, consideră că careva acțiuni de înșelăciune referitor la recrutare și adăpostirea în scop de traficare a părților vătămate nu au fost comise din partea inculpatului Ceban Ruslan;

- stabilirea de instanțele de judecată, precum că părțile vătămate au fost supuse unei munci forțate prin înșelăciune contravine materialelor dosarului penal. Fiind audiate la etapa de urmărire penală, precum și în instanțele de judecată, părțile vătămate au fost conștiente că vor executa munci și vor fi remunerate fără încheierea contractelor de muncă cu angajatorul, cunoșteau locul unde vor acorda muncile respective, domeniul

executării muncilor, de asemenea înțelegeau că execută muncă în folosul angajatorului, angajatorul fiind altul decât inculpatul Ceban Ruslan. Nu s-a stabilit că părțile vătămate au fost determinate prin constrângere să îndeplinească o muncă pe care din propria inițiativă și voință nu ar fi îndeplinit-o, nu au fost puse în situația de a presta o muncă pe care nu erau obligate de a o efectua, nu au fost ținute în servitute pentru achitarea datoriilor;

- neachitarea salariilor pentru munca prestată, din declarațiile părților vătămate Neteda Aurel, Buga Artur, Pintelei Maxim, Macovei Svetlana a fost condiționată de faptul că acestea au executat lucrări în favoarea angajatorului, iar când au cerut să li se achite salariile, angajatorul le-a explicat că banii au fost transmiși lui Ceban Ruslan pentru a achita salariile părților vătămate. Neachitarea salariilor pentru munca prestată nu poate fi privită ca muncă forțată acordată prin înșelăciune. Neachitarea salariilor în cazul dat se datorează vinovăției lui Ceban Ruslan, exprimată prin însușirea mijloacelor bănești care nu i se cuvin.

6. Referințe asupra recursului declarat, nu au fost depuse.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Potrivit materialelor dosarului se constată că, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data **09 octombrie 2018**, în prezența procurorului, apărătorul inculpatului Ceban Ruslan,

avocat Scutaru Ana și a părților vătămate, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanței de apel din 09.10.2018 (f.d.12-16), din care rezultă că apărătorul inculpatului Ceban Ruslan, avocat Scutaru Ana a fost înștiințată despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de 06.11.2018, ora 14:00.

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 06.11.2018, ședință despre care inculpatul Ceban Ruslan a cunoscut sau trebuia să cunoască, fiind reprezentat de către avocatul Scutaru Ana, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului deciziei adoptate, fiindu-i cunoscută și soluția pe caz, precum a fost și înștiințată despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de 06.11.2018, ora 14:00.

Potrivit scrisorii de expediere a deciziei motivate înregistrată cu nr. 1521/27.11.2018 (f.d.37), inculpatului Ceban Ruslan i-a fost expedită decizia motivată.

Colegiul penal menționează că, inculpatul Ceban Ruslan a declarat recurs ordinar împotriva hotărârilor judecătorești adoptate la caz, la data de **24 septembrie 2019**, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei Poșta Moldovei aplicată pe plic, și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 26 septembrie 2019, adică peste termenul prevăzut de lege, termenul scadent fiind la data de 06 decembrie 2018, cu aproximativ 9 luni peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, recursul inculpatului Ceban Ruslan declarat la **24 septembrie 2019**, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol Colegiul penal remarcă faptul că conform dispozițiilor art. 422 Cod de procedură penală, nu este prevăzută repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al inculpatului Ceban Ruslan este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul *Ceban Ruslan xxx*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, în propria cauză penală, deoarece recursul este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 29 iunie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

